

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12C/34/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116202177
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8116202177.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prešove sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v spore žalobkyne: L. Č., J.. XX.XX.XXXX, G. A. XX, XXX XX W., štátna občianka SR, v konaní zastúpená advokátskou kanceláriou JUDr. Igora Šafranka, advokáta so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66 proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s. Teplická 7434/147, Piešťany 921 22, IČO: 36 234 176, v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín k, IČO: 47234679, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.952,73 EUR, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 50 EUR v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
- III. Žalobkyňa m á vo vzťahu k žalovanému n á r o k na náhradu trov konania vo výške 100 % zo sumy priznanej v tomto rozhodnutí, o ktorých výške rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 03.02.2016 sa žalobkyňa domáhala na žalovanom zaplata sumy 1.952,73 EUR a náhrady trov konania.

2. Svoju žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 29C 174/2014 bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľky. Žalovaný od nej požadoval zaplata sumy 4.214,14 EUR s príslušenstvom. Rozsudkom zo dňa 30.01.2015 v danej právnej veci súd priznal terajšiemu žalovanému sumu 2.259,41 EUR s príslušenstvom a žalobu nad sumu 2.259,41 EUR, t.j. o sumu 1.952,73 EUR zamietol.

3. V tomto konaní vedenom pod sp.zn. 29C 174/2014 súd zistil porušenie jej spotrebiteľského práva, zo strany obchodníka. Rozsah porušenia jej spotrebiteľského práva vyplynulo z citovaného rozsudku, v ktorom súd konštatoval, že: „Aj keď z uzatvorenej zmluvy vyplýva výška jednotlivých splátok, výslovne je však uvedené, že každá splátka zahŕňa istinu, úrok a poplatky, pričom nie je zrejmé ako účasť týchto nárokov jednotlivá splátka obsahuje, pričom však pre určenie práv a povinností zmluvných strán z uzatvorenej zmluvy je nevyhnutné vedieť koľko dlžník v jednotlivých splátkach plnil na istinu, osobitne na úrok a osobitne na poplatky... V danej právnej veci súd zamietol žalobu aj v časti zmluvnej pokuty.“ Žalobkyňa odkázala na ustanovenie § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z., v zmysle, ktorého „spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá“. Poukázala na to, že dodávateľ zneužil svoje postavenie, nepostupoval voči nej, ako spotrebiteľke, s odbornou starostlivosťou, nedodrжал zákon a chcel sa na jej úkor nezákonne obohatiť o sumu 1.952,73 EUR, preto od neho požaduje primerané finančné zadostučinenie. Primerané finančné zadostučinenie

má mať sankčnú a odrádzajúcu, ale aj relutárnu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Uviedla, že jeho výška závisí od miery porušenia povinností veriteľom. Pri posudzovaní primeraného finančného zadosťučinenia by mal súd prihliadať na všetky okolnosti vecí, najmä na to, že znášala stav právnej neistoty a že jej hrozila finančná strata vo výške 1.952,73 EUR s príslušenstvom. Mala zato, že žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď od nej ako spotrebiteľky požadoval plnenie, na ktoré nemal nárok. Finančné zadosťučinenie vyčíslila žalobkyňa vo výške 1.952,73 EUR, nakoľko v takejto výške sa chcel obchodník na jej úkor obohatiť.

4. Žalobkyňa k žalobe pripojila rozsudok tunajšieho súdu č.k. 29C 174/2014-47 zo dňa 30.01.2015, právoplatný dňa 12.3.2015.

5. Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril podaním doručeným súdu dňa 21.03.2016 a uviedol, že so žalobou nesúhlasí v prvom rade, pretože základný predpoklad na úspešné uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je preukázanie, že žalovaný svojim konaním porušil súčasne - kumulatívne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu. Žalobkyňa však nepreukázala, ktoré konkrétne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a ktoré konkrétne ustanovenia osobitného právneho predpisu žalovaný mal svojim konaním porušiť. Uviedol, že ako vyplýva zo samotného pojmu finančného zadosťučinenia ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparať ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je ujma, ktorá vznikla inak nie je čo reparať. Ďalším atribútom, ktorý musí súd zohľadniť pri priznaní finančného zadosťučinenia, je, že takéto zadosťučinenie môže priznať iba v prípadoch úspešného uplatnenia porušenia práv, alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými zákonmi. Mal zato, že rozhodnutie č.k. 29C 174/2014 zo dňa 30.1.2014, ktorým bola zaviazaná žalovaná na zaplatenie sumy 2.259,41 EUR a v prevyšujúcej časti, žaloba zamietnutá, nemožno považovať za rozhodnutie, ktoré by konštatovalo porušenie práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný má za to, že nie každé rozhodnutie súdu, ktorým súd rozhodol o čiastočnom zamietnutí žaloby, možno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi, ale len také, z ktorého je zrejmé, že žalovaný skutočne porušil zákon. Súd rozsudkom súčasne zaviazal žalovaného (v tomto konaní žalobcu) na úhradu dlžnej sumy, takže úspech strán bol pomerný. Žalovaný v ďalšom poukázal na to, že žalobkyňa uhradila len sumu 266,91 EUR, pričom splátky jej umožnené rozsudkom súdu neboli. Žalovaný teda zhrnul, že v spomínanom konaní nebola žalobkyňa ako spotrebiteľka, ktorá by si uplatňovala na súde porušenie práva naopak, bola v postavení žalovaného a v tomto konaní sa len bránila. Uviedol, že navyše v citovanom rozhodnutí súdu bolo konštatované, že úverová zmluva bola určená za bezúročnú a bezpoplatnú z dôvodu, že neobsahovala náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, a nie z dôvodu, že by zo strany žalovaného došlo k porušeniu práva alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 14Co/91/2012-141 zo dňa 10.10.2013, ktorý uviedol, že „cieľom rozhodnutia o spotrebiteľských veciach tak, ako sú sledované normotvorcom únie v rámci Smernice Rady 93/13 EHS, je nastoliť rovnováhu zmluvných strán, pričom sa má v zásade zachovávať platnosť zmluvy ako celku a nie vyhlásiť za neplatné všetky zmluvy, obsahujúce nekalé zmluvné podmienky (bod 31 rozsudku súdneho dvora EÚ C - 453/10), ak bol prijatý záver, že predmetný úver je bezodplatný a bezúročný už bola nastolená v predmetnom právnom vzťahu rovnováha zmluvných strán a nie je potrebné ešte osobitným rozhodnutím vzhľadom na ciele a účel aký vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka (v nadväznosti na dátum uzatvorenia predmetnej zmluvy), prípadne určovať ešte neprijateľnosť zmluvných podmienok. Neobstojí v tomto smere ani odkaz na to, že by to založilo nárok na finančné zadosťučinenie.“ Podľa názoru žalovaného, žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadne toho, že zo strany žalovaného skutočne došlo k porušeniu práva alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi, nakoľko v žalobe nešpecifikovala ani bližšie nekonkretizovala akého konkrétneho porušenia práva alebo povinností sa mal žalovaný údajne dopustiť ani toto porušenie presne nevymedzila odkazom na konkrétne ustanovenie zákona a ani nepredložila súdu rozhodnutie, ktoré by preukazovalo, že by žalovaný porušil práva alebo povinnosti ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi. Žalovaný taktiež uviedol, že ako vyplýva zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o zadosťučinenie, ktorého účelom je reparať ujmu, ktorá bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobená. Predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby ujma vznikla, inak niečo reparať. Žalobkyni nielen že žiadna ujma nevznikla, ale naopak, získala najvýhodnejší úver, aký by jej neposkytla žiadna banka a navyše napriek právoplatnému a vykonateľnému rozsudku

dĺžnú sumu stále neuhradila. Ako vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., finančné zadostučinenie musí byť primerané, tvrdenie žalobkyne, že požaduje finančné zadostučinenie vo výške 1.952,73 EUR, t.j. v takej výške, v akej obchodník chcel sa jej úkor obohatiť, považuje za vrcholne neodôvodnené a neopodstatnené. Žalobkyňa uzatvorila úverovú zmluvu v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorou sa veriteľ zaviazal poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Bolo teda adekvátne, že žalovaný požadoval od žalobkyne v konaní vedenom pod sp.zn. 29C 174/2014 úhradu jej dlhu. Pokiaľ by žalovaný mal uhradiť žalobkyni ešte „umelo vykonštruované“ finančné zadostučinenie vo výške 1.952,73 EUR, dostal by sa sám do pozície dlžníka, ktorý by uhradil žalobkyni ako spotrebiteľke viac, ako sama mu vrátila. Tento stav určite nepovažoval za žiaduci ani na základe EURópskych smerníc na ochranu spotrebiteľa, nakoľko namiesto zabezpečenia rovnosti účastníkov konania by duplicitné sankcionovanie spôsobilo vznik nerovnováhy v neprospech žalovaného.

6. Žalobkyňa v rámci svojho procesného útoku použila ako prostriedky procesného útoku predovšetkým písomne podanú žalobu, a listinné dôkazy, a to rozsudok tunajšieho súdu č.k. 29C 174/2014-47 zo dňa 30.1.2015.

7. Súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 12 C 34/2016 - 35 zo dňa 11. 4. 2017, ktorým žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa o, ktorom rozhodol súdu druhej inštancie uznesením č.k. 18 Co 108/2017 - 93 zo dňa 30. 5. 2018, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Odvolací súd v uznesení uviedol, že na rozdiel od súdu prvej inštancie je toho názoru, že uvedené skutočnosti nasvedčujú záveru, že v konaní vedenom na Okresnom súde pod sp.zn. 29C/ 174/2014 na žalobkyňa úspešne uplatnila svoje práva ako spotrebiteľka, keďže žaloba v tomto konaní bola v časti zamietnutá z dôvodu, že zmluva uzavretá medzi žalobkyňou ako spotrebiteľkou a žalovaným neobsahovala zákonné náležitosti. Vznikol jej tak, podľa názoru odvolacieho súdu nárok na zaplatenie finančného zadostučinenia v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.. Porušením práva a povinnosti je aj to, že v zmluvnom vzťahu žalovaný, ako veriteľ neuviedol všetky zákonom predpísané náležitosti na uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvedenie zákonných náležitosti zmluvy patrí medzi ustanovenia určené na ochranu spotrebiteľa. Odvolací súd uviedol, že je potom právne irelevantné z hľadiska skutkovej podstaty § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. či žalovanému, ako dodávateľovi uhradila alebo neuhradila istinu poskytnutého úveru, pokiaľ žalobkyňa úspešne uplatnila svoje spotrebiteľské práva na súde v rámci svojej ochrany voči zákonom nepovolenými nárokmi veriteľa v spotrebiteľskom spore v podobe mu nepriznaných úrokov a poplatkov. Preto uviedol, že je úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať uplatneným nárokom žalobkyne na priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo vyššie naznačených intenciách rešpektujúc názor odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie náležite zdôvodniť.

9. Súd vo veci následne v vytýčil termín pojednávania a predvolal žalobkyňu, keďže základ nároku ako konštatoval odvolací súd je daný a týmto vyjadreným právnym záverom súd prvého stupňa je viazaný, bolo potrebné doplniť dokazovanie teda na zistenie skutkových okolností na základe, ktorých by mohol súd určiť primeranú výšku finančného zadostučinenia.

10. Dňa 8. 1. 2019 bolo vykonané dokazovanie podľa ustanovenia § 180 civilného poriadku bez prítomnosti právneho zástupcu žalovaného, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil. Z predložených listinných dôkazov súd mal zistené nasledujúce skutkové okolnosti:

11. Z predloženého rozsudku tunajšieho súdu č.k. 29C 174/2014-47, právoplatného dňa 12.03.2015, mal súd zistené, že predmetom konania bola žaloba žalobcu v tejto právnej veci na žalovaného, doručená súdu dňa 28.03.2014, ktorou žiadal zaviazat žalovanú v tomto konaní žalobkyňu na zaplatenie 4.212,14 EUR spolu s 0,024 % úrokom z omeškania denne zo sumy 3.754,02 EUR od 26.03.2014 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Súd mal zistený skutkový stav, že žalobca (v tomto konaní žalovaný) uzatvoril so žalovanou (v tomto konaní žalobkyňou) dňa 09.03.2011 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 3.427,86 EUR s uvedením celkovej sumy splatnej spotrebiteľom 5.932,80 EUR, mesačnej splátky vo výške 88,65 EUR, počtom splátok 72, ročnej úrokovej

sadzby 19,73 %, RPMN s uvedením a rozsahu od 21,7 % do 22,5 % s tým, že presná hodnota RPMN závisí na dni neposkytnutia úveru, pričom klient súhlasil s tým, že presná výška RPMN mu bude žalobcom oznámená po poskytnutí úveru. Súčasťou zmluvy bol aj údaj o priemernej hodnote RPMN 17,44 %, celkových nákladoch spotrebiteľa 2.504,94 EUR a poplatku za možnosť zmeny výšky a počtu splátok 0,30 EUR. Na strane 6 rozsudku súd konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo v zmysle ustanovenia § 9 a nasledujúcich zákona č. 129/2010 Z.z. k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca v prospech žalovanej poskytol úver vo výške 3.427,86 EUR s uvedením mesačnej splátky, počtom splátok, ročnej úrokovej sadzby, RPMN, priemernej hodnoty RPMN, celkovej sumy splatnej spotrebiteľom 5.932,80 EUR a celkových nákladoch spotrebiteľa 2.504,94 EUR, poplatku za poistenie, poplatku za možnosť zmeny výšky a počtu splátok. Podľa predloženého splátkového kalendára zo strany žalovanej v boli realizované úhrady vo výške 1.168,45 EUR. Súd konštatoval, že v prejednávanej veci úroky dojednané v predmetnej spotrebiteľskej zmluve neprevyšujú obvyklú mieru podstatným spôsobom, keďže boli dojednané vo výške 9,57 % ročne. Podľa výpočtu súdu pri výške poskytnutého úveru 3.427,86 EUR s dobou splácania 72 mesiacov a celkovej sumy, ktorá mala byť splatená vo výške 5.932,80 EUR, bol uvedený aj správny údaj o výške ročnej úrokovej miery a RPMN 22,12 % ročne. Súd však zistil jedno jediné pochybenie a to, že aj keď z uzatvorenej zmluvy vyplynula výška jednotlivých splátok, výslovne nebolo uvedené, že každá splátka zahŕňa istinu, úrok a poplatky, pričom nebolo zrejmé akú časť týchto nárokov jednotlivá splátka obsahuje, pričom však pre určenie práv a povinností zmluvných strán z uzatvorenia zmluvy je nevyhnutné vedieť, koľko dlžník v jednotlivých splátkach zaplatí na istinu, osobitne na úrok a osobitne na poplatky, z tohto dôvodu považoval súd tento úver za bezúročný a bez poplatkov a nakoľko žalovaná realizovala úhrady vo výške 1.168,45 EUR, zaviazal žalovanú len na doplatenie sumy 2.259,41 EUR, a to teda vo výške predstavujúcej rozdiel poskytnutého úveru 3.427,86 EUR a jej úhrad 1.168,45 EUR a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

12. Žalovaná uviedla, že v danom prípade, pokiaľ ide o úver, že bolo zo strany žalovaného uplatňovaných približne 4000 EUR. Následne bola v strese. Nemala finančné prostriedky, z ktorých by túto sumu zaplatila. Vyhľadala občianske združenie, ktoré jej potom pomohlo brániť sa v spore. Ak by nebolo došlo k tomu sporu, resp. k tomu, že by vyhľadala pomoc občianskeho združenia, bola by nútená 4000 EUR nejakým spôsobom zaplatiť, napr. aj tak, že by si opäť bola nútená požičať peniaze. Žalobkyňa si nepamätala, či uhradila sumu 2259,41 EUR spolu s úrokom z omeškania žalobcovi. Na otázku súdu, aby sa žalobkyňa vyjadрила, z akých dôvodov, akých skutkových okolností je uplatňovaná v tomto konaní suma 1952,73 EUR, žalobkyňa uviedla, že združenie to tak vypočítalo.

13. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - Každý spotrebiteľ má právo obrátiť sa s cieľom ochrany svojich spotrebiteľských práv na subjekt alternatívneho riešenia sporov. Počas alternatívneho riešenia sporov spotrebiteľ spolupracuje so subjektom alternatívneho riešenia sporov v záujme rýchleho vyriešenia sporu. V prípade cezhraničného sporu má spotrebiteľ právo obrátiť sa na Európske spotrebiteľské centrum, ktoré mu poskytne adresu na doručovanie, elektronickú adresu alebo telefonický kontakt na subjekt alternatívneho riešenia sporov, ktorý je príslušný na riešenie jeho sporu.

15. Z hypotézy citovanej právnej normy v časti, ktorej priznáva spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (zákonom č. 250/2007 Z.z.) a osobitnými právnymi predpismi zodpovedá, jednoznačne vyplýva podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ustanoveného zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi spotrebiteľom.

16. V danej právnej veci sa žalobkyňa domáha v postavení spotrebiteľky voči žalovanému zaplata sumy 1.952,73 EUR z dôvodu, že súd v konaní vedenom pod sp.zn. 29C 174/2014 vtedajšiemu žalobcovi, terajšiemu žalovanému, nepriznal sumu 1.952,73 EUR s príslušenstvom.

17. Vzhľadom na vyjadrený právny záver odvolacieho súdu je účelom a zmyslom ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá.

18. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

19. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

20. Ak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

21. Žalobkyňa poukázala na to, že to je práve žalovaný, ktorý inicioval súdny spor, v rámci ktorého sa domáhal voči nej plnenia, ktoré bolo v rozpore so spotrebiteľským právom. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy.

22. S poukazom na všetky okolnosti prípadu súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 50 EUR. V porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k zmenšeniu majetku napr. preplatením úveru v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti ani priamym vyhrážkam a zastrašovaním zo strany dodávateľa (žalobkyňa bola iba písomne alebo telefonicky vyzývaná na splatenie úveru), ktoré by mali vplyv na jej psychiku či rodinný život.

23. Druhou skutočnosťou, ktorú súd vzal do úvahy pri rozhodovaní o výške primeraného zadosťučinenia bolo to, že žalobkyňa právoplatným rozhodnutím súdu pod č.k. 29C/174/2014-47 bola zaviazaná na zaplata sumy 2259,41 EUR s prísl., a to titulom istiny úveru, ktorú však doposiaľ neuhradila resp. nemá vedomosť či ju uhradila. Napriek uvedenému vyjadrnému právnomu záveru odvolacieho súdu, súd opakovane uvádza, že z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa si sama neplnila svoje zmluvné povinnosti zo zmluvy o úvere, s úhradou istiny (mala by vrátiť len to, čo si požičala, žalobkyňa na jednej strane vyčíta správanie dodávateľa na druhej strane sama nepostupuje minimálne v súlade s elementárnou poctivosťou, pritom žalovaný nezapríčinil jej zlú finančnú situáciu pre, ktorú si bola nútená požičiavať peniaze), preto súd nepovažoval za primerané finančné zadosťučinenie sumu vo výške uplatnenej žalobkyňou.

24. V danom prípade primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma 50 EUR, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobkyňu ako spotrebiteľovi satisfakciu a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok KS v Prešove zo dňa 24.5.2017 pod sp. zn. 2Co/137/2016).

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

27. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

28. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 O. s. p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k Civilnému sporovému poriadku, nakladateľstvi C. H. Beck).

29. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

30. Keďže predmetom konania bol nárok žalobkyne na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobkyni priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sumy primeraného finančného zadosťučinenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.